

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.088/2009/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Borbély Ferenc ügyvéd (4033 Debrecen, Vak Bottyán u. 33. szám) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Nagy József Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Iparkamara u. 4. II/15. szám, ügyintéző: Dr. Nagy József ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. november 26. napján kelt, 5. G. 40.026/2007/48. számú ítélete ellen az alperes részéről 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 962 500 (Kilencszázhatvankettőezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A több megye területén gázvezeték hálózat kizárólagos üzemeltetését végző alperesi jogelőd, a ... Rt. a gázelosztó vezetékek tervezésére, létesítésére és üzemeltetésére a ... által jóváhagyott minőségbiztosítási rendszert dolgozott ki. A gázszolgáltatók, az alvállalkozók és külső kivitelezők tevékenységére alkalmazandó ... szabvány is előírja a vállalkozások minősítését. A ... Rt. szolgáltatási területén csak azok a vállalkozások végezhetnek gázvezeték építést, akik szerepeltek a minősített alvállalkozók és más

kivitelezők körében, az a vállalkozás, amelyik nem rendelkezett a megfelelő minősítéssel nem kapott szolgálati nyilatkozatot.

A ... Rt. által összeállított listára minősítő eljárást követően lehetett felkerülni. A minősítés részletes szempontjait a ... Rt. dolgozta ki, az értékelést és az egyes kivitelezőknek a különböző minőségi csoportba való besorolását pedig egy minősítő bizottság végezte. A tevékenység értékelése során a ... Rt. előírta, hogy a műszaki és biztonsági feltételeken túl vegyenek figyelembe más minősítési szempontokat is, így „a szakmai és információs kapcsolata jó a társasággal, kapcsolat a társaságunkkal korrekt, munkavégzésből eredő, meg nem oldott vitás esete nem volt”.

A felperes jogelődje a ... Kft. a perbeli szerződések megkötésekor szerepelt a ... Rt. által vezetett minősített alvállalkozók listáján.

A ... Rt. minden, gázelosztó vezeték tervezésére, építésére irányuló beruházás alkalmával pályázatot írt ki, amelyet zártkörű meghívásos eljárás formájában folytatott le akként, hogy a minősített alvállalkozók listáján szereplő gazdasági társaságoknak megküldte a konkrét kivitelezés műszaki tartalmát, és a vállalkozási szerződés tervezetét, majd a legelőnyösebb ajánlatot tévő pályázóval közölte, hogy az ajánlatot elfogadta.

A ... Rt. által kidolgozott valamennyi tervezésre, és kivitelezésre vonatkozó szerződéstervezetének a részét képezte az a kitétel, hogy a szerződés a mindkét fél által történt aláírás után lép hatályba.

A felperes jogelődje és az alperes jogelődje 2002. március 11-én kötöttek vállalkozási szerződést:

- 1.) ... , ... - ... - ... utca kisnyomási gázelosztó-vezeték kapacitásnövelésére,
- 2.) ... II. Katódállomás telepítésére az „R” vezetékhez,
- 3.) ... , ... utca - ... út kisnyomású gázelosztó-vezeték rekonstrukciós munkálataira.

A vállalkozói díjat 121 656 347 Ft-ban határozták meg, az átadás határidejét legkésőbb 2002. szeptember 30. napján.

A 2002. május 17-én kelt vállalkozási szerződésben a felperes jogelődje 2002. szeptember 27-ei teljesítési határidővel elvállalta

- 1.) ... , ... utca körzeti nyomásszabályozó,
- 2.) ... , ... úti gázfogadó,
- 3.) ... , ... utca körzeti nyomásszabályozó,
- 4.) ... , ... út körzeti nyomásszabályozó és a
- 5.) ... , ... utca körzeti nyomásszabályozó munkák elvégzését 19 525 000 Ft-os átalánydíjért.

Mindkét szerződés 20.) pontja szerint a megrendelő a teljesítésről kiállított számla kézhezvételétől számított 30 napon belül átutalással volt köteles teljesíteni.

A szerződés 25.) pont 11. bekezdése előírta, hogy „a megrendelő fenntartja magának a jogot, hogy a szerződéstől bármikor elálljon, amikor úgy ítéli meg, hogy súlyos veszteség vagy károkozás veszélye áll fenn. Az ilyen jellegű felmondás nem jogosítja fel a vállalkozót a szerződés keretein kívüli kártérítési igényre. Megrendelő, vállalkozó tételesen igazolt és bizonyított kárát megtéríti. Ezen kárigény azonban nem haladhatja meg az el nem végzett munkák értékének 10 %-át”.

Ezt megelőzően, 2002. január 18-án, illetve 2002. március 7-én a ... Rt. zártkörű pályázati felhívást intézett a ... Kft.-hez, aki az előbbi pályázatra 8 050 846 Ft vállalkozói díjra, míg az utóbbi felhívásra 353 210 Ft-os vállalkozói díjra adott ajánlatot. A ... Rt. mindkét esetben a ... Kft. ajánlatát fogadta el, és értesítette a felperes jogelődjét, hogy a

vállalkozási szerződést csak abban az esetben tudja megkötni, ha a fogyasztói befizetések mint pénzügyi fedezet rendelkezésre állnak. A ... Rt. azonban nem küldte meg a vállalkozási szerződés tervezetét, a szerződés aláírásától elzárkózott.

A ... Rt. 2002. július 15-én törölte a ... Kft-t a minősített alvállalkozói listájáról arra hivatkozva, hogy a vállalkozó munkájával kapcsolatban számtalan kifogás merült fel: határidőcsúszások, minőségi kifogások, a megrendelővel való együttműködés hiányosságai, szabálytalan műszaki átkötések.

Állította, hogy a vállalkozó nem tartotta be az érvényes hatósági előírásokat, a műszaki normákat, és a megkötött szerződést sem, illetve számos hatósági, önkormányzati és lakossági bejelentés is kifogásolta a ... Kft. tevékenységét.

A ... Rt. a 2002. július 16. napján kelt levelében elállt a Ptk. 395. § (3) bekezdésére is hivatkozva a 2002. március 11-én és május 17-én megkötött szerződésektől, állítva, hogy a ... Kft. nem felel meg az általa alkalmazott minőségi elvárásoknak, mert nem rendelkezik alvállalkozói minősítéssel.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság az 5. G. 40.313/2002/68. számú jogerős ítéletében megállapította, hogy a ... Kft-t nem terheli felelősség a ... , ... utcai gázvezeték építési munkánál kibontott kis kockakövek eltűnéséért.

A peres eljárás alatt felszámolás alá került ... Kft. „fa” felszámolója az adós vagyonát - közte a perbeli követelést is - a felperes részére értékesítette, és a felperes, mint a ... Kft. „fa” jogutódja a perbe belépett.

A földgáz ellátásról szóló 2003. évi XLII. tv. 85. § (13) bekezdése szerint a perben érvényesített igény tekintetében is törvényi jogutódlás következett be, így az alperes, mint a ... Rt. jogutódja a perbe alperesként belépett.

A felperes a módosított keresetében 20 312 715 Ft kártérítés, ebből 15 845 859 Ft után 2002. szeptember 30. napjától, 3 189 439 Ft után 2002. szeptember 27. napjától, 1 277 417 Ft után pedig 2002. május 1. napjától járó törvényes késedelmi kamat és perköltségének a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A kereseti kérelem indokolása szerint az alperesi jogelőd a perbeli szerződéseket a Ptk. 395. § (1) bekezdésében szabályozott, az általános elállási jogát gyakorolva mondta fel, és ezért kártérítési felelősséggel tartozik.

Állította, hogy a ... Rt. elállási nyilatkozatában alaptalanul hivatkozott a Ptk. 395. § (3) bekezdésében írtakra, mivel a felperes nem volt késedelemben a szerződések teljesítésével.

Azt állította, hogy az elállás tényleges oka az volt, hogy a ... Rt. 2002. július 15-én törölte őt a minősített alvállalkozói körből.

Az elmaradt hasznát, mint kárt a vállalkozói díjba beépített 19 %-os haszonkulcs alapulvételével a 2002. március 11-ei szerződés vonatkozásában 15 845 859 Ft-ban, míg a 2002. május 17-ei szerződés tekintetében 3 189 439 Ft-ban határozta meg.

A 2002. január 18-ai és március 7-ei pályázati felhívásra tett, a ... Rt. által elfogadott ajánlata alapján a szerződés aláírásának, illetve a szerződések teljesítésének elmaradása miatt keletkezett elmaradt hasznát, mint kárt 1 277 417 Ft-ban jelölte meg. Ennél az igényénél állította, hogy az ajánlat elfogadásának írásbeli közlésével a szerződés a felek között létrejött.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy jogelődje csak két esetben kötött szerződést a ... Kft.-vel. Hivatkozott arra, hogy az ajánlatkéréskor minden esetben ki lett kötve, hogy az adott szerződés csak a mindkét fél általi aláírását követően lép hatályba, ezért a 2002. január 18-ai, illetve március 7-ei szerződések a felek között nem jöttek létre a kötelező alakiság hiánya miatt.

Hivatkozott arra is, hogy a szolgáltatási területen csak a minősített alvállalkozói listán szereplő személyek végezhetnek kivitelezési tevékenységet, a ... Kft. pedig törlésre került erről a listáról. A minősített alvállalkozói minőség megszűnése miatt pedig a már megkötött szerződések sem voltak fenntarthatók.

Állította, hogy jogszerűen állt el szerződésszegésre hivatkozással a szerződésektől, mivel a ... Kft. minősített alvállalkozói minősége a felperesi jogelőd felróható magatartása miatt szűnt meg, így a szerződések teljesítése lehetetlenné vált, ezért az alperes kártérítésre nem kötelezhető.

Vitatta a felperesi kárigény összecszerűségét is arra hivatkozva, hogy a perbeli szerződések 25.) pontjában a felek kizárták a 10 %-ot meghaladó kárigény érvényesíthetőségét.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta, és ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19 035 300 Ft kártérítést, és abból 15 845 859 Ft után 2002. október 30. napjától, 3 189 439 Ft után pedig 2002. október 27. napjától az ítélet rendelkező részében meghatározott mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 354 935 Ft perköltséget.

Kötelezte a felperest, hogy 476 200 Ft, az alperes pedig 273 800 Ft eljárási illetéket fizessenek meg az Államnak külön felhívásra.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a ... Rt. 2002. január 18-ai és március 7-ei ajánlatkérésével kapcsolatban azt állapította meg, hogy a pályázat kiírása, a pályázó ajánlatának a benyújtása, illetve annak elbírálása és az eredmény kiközlése nem eredményezi a szerződés létrejöttét a Ptk. 211.-212. §-ai alapján, figyelemmel arra is, hogy a feleket nem terhelte szerződéskötési kötelezettség. A pályázatra beküldött ajánlat elfogadását követően a szerződés létrejöttéhez szükséges volt annak írásba foglalása, és mindkét fél részéről történő cégszerű aláírása is, mivel a felek kifejezett megállapodása szerint ez a szerződés érvényességének a feltétele volt mint kötelező alakiság (Ptk. 217. § (2) bekezdés). A létre nem jött szerződésekre alapított 1 277 417 Ft elmaradt haszon iránti felperesi kártérítési igényt ezért alaptalan.

A felek által megkötött két perbeli szerződéstől a ... Rt. a 2002. július 16-ai nyilatkozatában a Ptk. 395. § (3) bekezdésére hivatkozással állt el, az alperes azonban nem bizonyította azt, hogy a felperes jogelődje a teljesítési határidő lejárta előtt késedelembe esett az egyes szerződéseknél, ezért az elsőfokú bíróság nem találta jogszerűnek az alperesnek a Ptk. 395. § (3) bekezdésére alapított elállását.

Ugyanígy nem találta megállapíthatónak ez elállás jogszerűségét a per folyamán megváltoztatott, és újként megjelölt jogcímen sem, mivel álláspontja szerint a vállalkozási szerződés létrejöttének, teljesítésének nem volt a feltétele a minősített alvállalkozói pozíció,

ezért annak egyoldalú megszüntetése miatt a megrendelő nem állhatott el a megkötött szerződésektől.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy szerződésszegésre alapítottnak mindig csak a konkrét szerződéstől lehet elállni. Jogszabálysértőnek és megalapozatlannak találta azt is, hogy az alperes jogelődje megszüntette a ... Kft. minősített alvállalkozói minőségét, mivel az alperes minőségbiztosítási rendszerében részben jogszabálysértő módon lettek meghatározva az értékelési szempontok, szubjektív elemek értékelése is elő volt írva, amelyek alapján a ... Rt. egyoldalúan, részben önkényesen választhatta meg, illetve zárhatta ki ebből a körből az alvállalkozókat.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a ... Rt. ezen eljárása sérti az üzleti tisztesség alapelvét, ezért erre alapítottnak nem szerezhet jogokat.

Miután az alperesi jogelőd elállási nyilatkozatában megjelölt jogcímen nem volt helye elállásnak, és az elállás jogszerűsége a megváltozott jogcímen sem volt megállapítható, ezért a GK. 16. számú állásfoglalás alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elállás a megrendelő általános elállási joga szerint hatályosult, és az alperes a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes kárát, amely a megkötött két szerződés teljesítésének az elmaradása miatt merült fel.

A kár mértékét az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján állapította meg akként, hogy a 2002. március 11-ei vállalkozási szerződéssel kapcsolatosan 15 845 859 Ft, míg a 2002. május 17-ei vállalkozási szerződéssel kapcsolatosan 3 189 349 Ft összegben határozta meg figyelemmel arra, hogy a szerződések teljesítése esetén a felperes az árajánlata szerint 19 %-os üzleti hasznot tudott volna realizálni, amely haszonkulcs a szerződés megkötésének időpontjában megfelelt a hasonló jellegű szerződésekben érvényesített átlagos haszontartalomnak.

A szakértő szakvéleménye tartalmazta azt is, hogy figyelemmel a két szerződésben meghatározott rövid teljesítési határidőre, és arra, hogy gázvezeték építési rekonstrukciós munkákra csak pályázati eljárás útján lehet szerződést kötni, ezért a ... Kft.-nek nem volt esélye arra, hogy a kieső időszakra vonatkozóan új szerződést kössön. A szakértő ezen nyilatkozata, a megkötött szerződés jellege, illetve a felperes azon működési rendje alapján, hogy alvállalkozók közbejöttével teljesítette a vállalásait, az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes arra történő hivatkozását, hogy a felperes jogelődje nem tett eleget a Ptk. 340. § (1) bekezdésében írt kárenyhítési kötelezettségének.

A Ptk. 314. § (2) bekezdésében írtak alapján nem fogadta el az alperesnek a megkötött szerződések 25.) pontjában írt, a felelősség mértékét korlátozó rendelkezésre való hivatkozását sem, miután az alperes a bíróság felhívására sem tudta megjelölni azt, hogy mi az az előny, amelyet a felelősség korlátozása fejében a felperesi jogelőd részére nyújtott. Kimondta, hogy törvényi tilalomba ütközés miatt hatálytalannak minősül a szerződés 25.) pontjának az alperes kártérítési felelősségét 10 %-os mértékben maximáló rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság tehát a felperes leszállított keresetéből alaposnak találta a 2002. március 11. napján megkötött szerződéstől való alperesi elállás folytán őt ért 15 845 859 Ft, és a 2002. május 17-ei szerződéstől elállás folytán őt ért 3 189 439 Ft összegű kárigényét, és az alperest a Pp. 3. § (2) bekezdése szerint összesen 19 035 300 Ft kártérítésre kötelezte a Ptk. 395. § (1) bekezdése, és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

A késedelemmel érintett időszakban hatályos Ptk. 301. §, és a 301/A. §-a alapján kötelezte az alperest késedelmi kamat megfizetésére is akként, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a szerződés teljesítésének határidejét, illetve a szerződés 20.) pontjában kikötött 30 napos fizetési határidőt figyelembe véve, a 2002. március 11-ei szerződéshez kapcsolódó kárigénynél 2002. október 30. napjában, míg a 2002. május 17-ei szerződésnél 2002. október 27. napjában határozta meg.

A felperesnek az ezt meghaladó késedelmi kamatigényét, és a létre nem jött szerződésekkel kapcsolatos 1 277 417 Ft összegű kártérítési igényét, mint alaptalant elutasította.

A peres feleket a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pervesztességük-pernyertességük arányában kötelezte a perköltség viselésére, figyelemmel arra, hogy a felperes az eredeti 52 081 600 Ft pertárgyértékhez viszonyítva 36,5 %-ban lett pernyertes, és ő előlegezett meg 397 440 Ft szakértő díjat is, amelyből az alperes pervesztessége arányában 145 065 Ft-ot tartozik viselni.

Az alperes jogi képviselőjének a tiszta pernyertesség alapján 500 000 Ft-ban meghatározott ügyvédi munkadíjának terhére elszámolta a 145 065 Ft szakértői költséget, és a különbözetként jelentkező 354 935 Ft alperesi perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

A feljegyzett 750 000 Ft eljárási illeték megfizetésére is pernyertességük-pervesztességük arányában kötelezte a feleket.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását kérte.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, miszerint nem volt helye az alperesi elállásnak. Az alperesi jogelődnek a perben F/8. szám alatt becsatolt levelében foglaltakat is értékelve azt a következtetést kellett volna levonni, hogy az alperes ténylegesen a szerződés felperes részéről történő teljesítésének a lehetetlenné válás miatt, a Ptk. 312. §-ában írtakra tekintettel élt az elállás jogával, a lehetetlenülés pedig a felperesnek volt felróható.

Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a megállapított tényállást, nem vette figyelembe, hogy a felek jogviszonya tartós, illetve rendszeres gazdasági tevékenység körében tartozott, amelynek feltétele volt az ún. minősített alvállalkozói pozíció, ami feltétele volt a szerződéskötéseket megelőző pályázatokon való indulásnak is. Ez a pályázati feltétel azt is jelentette, hogy meglelte a pályázat alapján megkötött szerződéseknek is elválaszthatatlan részét képezte, azaz a szerződések teljesítése során is végig fent kellett, hogy álljon, a szerződéses jogviszony része volt. Miután a felperes ki lett zárva a minősített alvállalkozói körből, ezáltal a teljesítése is lehetetlenné vált.

Állította, hogy az F/7. szám alatt becsatolt levélben az alperes semmilyen, az elsőfokú bíróság indokolása szerint szubjektív minősítésre alapot adó okra nem hivatkozott, csupán a felperes súlyos teljesítési hibáira, tehát az alperesi jogelőd eljárása nem sértette az üzleti tisztesség alapelvét.

Hivatkozott arra is, hogy az F/7. szám alatt becsatolt alperesi nyilatkozat jogellenességének a megállapítása iránt a felperesi jogelőd nem indított peres eljárást, ezért a jelen eljárás alapját képező esetekben az alperes jogelődjé alappal hivatkozhatott a minősített alvállalkozói státusz hiányára, illetve az ennek folytán bekövetkezett lehetetlenülés miatt alappal állt el a szerződéstől.

Nem tartotta megalapozottnak az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásában szereplő, a felperesi jogelőd kárenyhítési kötelezettségének a teljesítéséről írtakat sem. A 2007. július 3-ai tárgyaláson Kovács István tanú előadta, hogy a ... Kft. olyan munkákat is elvállalt a kiesett munkamegrendelés pótlására, amelyek nem tartoztak igazán a profiljába, vagyis megállapítható, hogy történt munkavállalás a felperesi jogelőd részéről. A felperesi ügyvezető előadta, hogy génaplókból, menetlevelekből meg lehet állapítani, hogy az egyes gépek mikor, milyen kihasználtságúak voltak. A felperes azonban bírói felhívás ellenére nem bizonyította a kárenyhítési kötelezettségének a teljesítését.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében hatálytalannak minősítette a szerződés 25.) pontjában írt, az alperesi jogelőd kárfelelősségét 10 %-os mértékben korlátozó kikötést. Az elsőfokú bíróság nem mérlegelte ebben a körben azt, hogy a felek között rendszeres gazdasági kapcsolat állt fenn, mindig ugyanolyan feltételek mellett. A minősített alvállalkozói körbe tartozás a felperesi jogelődnek különleges helyzetet biztosított más építőipari vállalkozásokhoz képest, a versenyhelyezete lényegesen javult. A fokozott minőségi elvárások automatikusan nagyobb haszonnal párosultak, az e körbe tartozó cégek számíthattak a kapacitásuk szinte garantált kihasználására. A felperesi jogelődnek számos gazdasági előnyt jelentett az, hogy minősített alvállalkozóként ilyen szerződéses feltételekkel dolgozhatott az alperesi jogelőd megrendeléseire, ami megfelel a Ptk. 314. § (2) bekezdésében említett „egyéb előny” tartalmi követelményének, és jogszerűvé teszi a felelősség szóban forgó korlátozását. Erre tekintettel még ha a kereset elutasítását célzó érvelését nem is osztaná a bíróság, az alperes marasztalására akkor is csak ebben a korlátozott mértékben, azaz a 2002. március 11-ei szerződés esetében 12 165 635 Ft összegben, míg a 2002. május 17-ei szerződés esetén 1 952 500 Ft összegben kerülhet sor. Az elsőfokú ítéletében írtakkal egyebekben egyetértett.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az ítéletablának a Pp. 256/A. § (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (4) bekezdése alapján - utalva a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontjára - tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetét részben elutasító rendelkezését nem támadta, ezért az a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát.

A fellebbezés nem megalapozott az alábbiak miatt.

Az elsőfokú bíróság a perbeli tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben, a kellő mélységben feltárta, a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le, az irányadó jogszabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta, érdemben helyes döntését pedig részletes, a jogvita minden releváns kérdésére kiterjedő indokolással ellátta, ezért az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésére is, lényegében annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezési hivatkozásaira reagálva szükséges az alábbiak részletesebb kifejtése.

Az alperes fellebbezésében alaptalanul sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli bizonyítékokból nem vonta le azt, az alperes által korábban nem hivatkozott következtetést, hogy az alperes jogszerűen élt az elállási jogával, mivel a szerződés teljesítése lehetetlenné vált azáltal, hogy a felperest törölte az ún. minősített alvállalkozói körből.

Nem találta megalapozottnak az ítéletábra azt az alperesi állítást sem, hogy a szerződéseknek is elválaszthatatlan részét képezte az ún. minősített alvállalkozói pozíció, és ennek a feltételnek nemcsak a szerződések megkötésénél, de a teljesítés folyamatában végig fenn kellett állnia.

Az, hogy a gázszolgáltatók, az alvállalkozók és külső kivitelezők tevékenységére is alkalmazandó ... szabvány előírja a vállalkozások minősítését, és hogy a ... Rt. ennek megfelelő gyakorlata az volt, hogy a szolgáltatási területén csak azok a vállalkozások végezhettek gázvezeték építést, akik szerepeltek a minősített vállalkozók listáján, kifejezett szerződéses rendelkezés hiányában a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdései szerint ezt a feltételt nem teszi a vállalkozási szerződés részévé. Sem a G. 40.205/2002. számú perben a keresetlevélhez F/5., illetve F/6. szám alatt mellékelt vállalkozási szerződések, sem a ... Rt-nek az F/11. szám alatt becsatolt ajánlatkérése, de a felperesnek az F/12. szám alatt benyújtott ajánlata sem tartalmazta ezt szerződési kötésként, ezért a felperes törlése a minősített alvállalkozók közül nem eredményezhette a teljesítés felperesnek felróható lehetetlenülését.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperes által állított, a felperesnek felróható lehetetlenülés sem adhatott jogalapot az alperesnek a szerződéstől való elállásra, mert a Ptk. 312. § (2) bekezdése szerint ebben az esetben a szerződés megszűnik, és a jogosult a teljesítés elmaradása miatt kártérítést követelhet.

Mindezekre tekintettel a perbeli jogvita elbírálása során nem volt relevanciája azon kérdés mikénti eldöntésének, hogy az alperes jogszerűen törölte-e a felperest a minősített alvállalkozók köréből, ezért az ezzel kapcsolatos fellebbezési hivatkozásokra az ítéletábra indoklásában nem is tért ki.

A peres felek közötti vállalkozási szerződés 25.) pontjában írt, az alperesi jogelőd kárfelelősségét 10 %-os mértékben korlátozó szerződéses kikötéssel kapcsolatban az ítéletábrának az az álláspontja, hogy ez a szerződéses kikötés nem vehető figyelembe a perbeli esetben. A szerződés 25.) pontjában a megrendelő a szerződéstől való elállás jogát arra az kötötte ki, ha úgy ítéli meg, hogy súlyos veszteség vagy károkozás veszélye áll fenn. Ezen elállás esetére vállalta a megrendelő, hogy a vállalkozó tételesen igazolt és bizonyított kárát az el nem végzett munkák értékének a 10 %-áig megtéríti.

Az alperes a 2002. július 16-án kelt elállást tartalmazó levelében az elállás jogalapját a Ptk. 395. § (3) bekezdése szerinti - a felperes állítólagos, de a perben nem bizonyított teljesítési késedelmében jelölte meg -, bár az tény, hogy hivatkozott arra is, miszerint a felperes alvállalkozói minősítéssel immár nem rendelkezik, illetve a 2002. július 15-én kelt levélben megjelölt teljesítési hibákra is utalt. Az utóbbi levél azonban a felsorolt hibák következményeként az alperes megítélésének, jó hírének a sérelmét jelölte meg, és nem hivatkozott semmi olyan, a felperes magatartására visszavezethetően keletkezett vagy

várható súlyos veszteségre, illetve károkozásra, ami a szerződés 25.) pontja alapján a megrendelő elállására alapot adott volna.

Az elsőfokú bíróság tehát helyállóan állapította meg azt, hogy az alperes nem a szerződéses, illetve a Ptk. 395. § (3) bekezdése szerinti elállási jogát, hanem a Ptk. 395. § (1) bekezdése szerinti általános elállási jogát gyakorolta, ezért az ennek folytán az általa megtéríteni köteles kár mértékének korlátozására nem alkalmazható a szerződés 25.) pontja - még ha érvényesnek kellene is azt tekinteni.

Alaptalanul sérelmezte az alperes azt is, hogy a felperes nem bizonyította a kárenyhítési kötelezettségének teljesítését a perben.

A felperes eredeti kereseti kérelmében összesen 52 081 600 Ft kártérítés és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Utóbb, az 5. G.40.026/2007/15. számú beadványában a felperes leszállította a kereseti kérelmét 20 152 202 Ft-ra, amelyből 18 928 600 Ft a szerződés teljesítésének elmaradásából eredő, a szakértő által megállapított összegű elmaradt haszon, míg 1 223 600 Ft a létre nem jött szerződések következtében elmaradt haszon összege.

A felperes esetleges kárenyhítési kötelezettsége csak ebben a körben merülhetett fel, ezzel kapcsolatban pedig az ítéletábra osztotta a szakértőnek az elsőfokú bíróság által is elfogadott, az 5. G. 40.026/2007/47. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal (1)-(5) bekezdéseiben rögzített álláspontját.

Miután az alperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, valamint a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján őt kötelezte az ítéletábra a felperes jogi képviselőjének a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja, (5)-(6) bekezdései, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján bruttó 962 500 Ft-ban meghatározott ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Debrecen, 2009. augusztus hó 28. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó